

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2023. gada 29. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Imigrācijas politika – Tādu trešo valstu valstspiederīgo statuss, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji – Direktīva 2003/109/EK – 9. panta 4. punkta otrā daļa, 14. panta 1. punkts, 15. panta 4. punkta otrā daļa, 19. panta 2. punkts un 22. pants – Trešo valstu valstspiederīgo tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī – Pirmās dalībvalsts veikta beztermiņa “pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļaujas” piešķiršana – Trešās valsts valstspiederīgais, kas sešus gadus atrodas prombūtnē no pirmās dalībvalsts teritorijas – Tam sekojoša tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšana – Pieteikums par tādas uzturēšanās atļaujas atjaunošanu, ko izsniegusi otrā dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2003/109/EK III nodaļas noteikumiem – Otrās dalībvalsts veikta pieteikuma noraidīšana šo tiesību zaudēšanas dēļ – Nosacījumi

Apvienotajās lietās C-829/21 un C-129/22

par diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) (C-829/21) un *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija) (C-129/22) iesniegušas ar 2021. gada 17. decembra un 2022. gada 21. februāra lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2021. gada 24. decembrī un 2022. gada 24. februārī, tiesvedībās

TE,

RU, kuru likumiski pārstāv TE,

pret

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21)

un

EF

pret

Stadt Offenbach am Main (C-129/22),

TIESA (otrā palāta)

* Tiesvedības valoda – vācu.

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*] (referente), tiesneši M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Vāls [*N. Wahl*] un J. Pasers [*J. Passer*],

ģenerālvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Eiropas Komisijas vārdā – A. Katsimerou un H. Leupold, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 23. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji (OV 2004, L 16, 44. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Direktīvu 2011/51/ES (OV 2011, L 132, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2003/109”), 9. panta 4. punkta otro daļu, 14. panta 1. punktu, 15. panta 4. punkta otro daļu un 19. panta 2. punktu.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībās, pirmkārt, lietā C-829/21 starp divām Ganas valstspiederīgajām TE un RU, kuru likumiski pārstāv TE, un *Stadt Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas pilsēta, Vācija) par tās atteikumu atjaunot TE uzturēšanās atļauju un izsniegt uzturēšanās atļauju RU un, otrkārt, lietā C-129/22 starp Pakistānas valstspiederīgo EF un *Stadt Offenbach am Main* (Ofenbahas pie Mainas pilsēta, Vācija) par tās atteikumu atjaunot EF uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka abās šajās tiesvedībās TE un EF ir zaudējuši savas tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ko piešķirusi Itālijas Republika un ko apliecina beztermiņa pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, jo viņi ir atradušies prombūtnē no Itālijas teritorijas ilgāk par sešiem gadiem.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2003/109 4., 6., 10., 11., 17., 21. un 22. apsvērumus ir izteikts šādi:
“(4) To trešo valstu pilsoņu integrācija, kas ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, ir ekonomiskās un sociālās kohēzijas – Līgumā paredzētā [Eiropas Savienības] pamatmērķa – būtisks elements.

[..]

(6) Galvenajam kritērijam, lai iegūtu pastāvīgā iedzīvotāja statusu, būtu jābūt uzturēšanās ilgumam dalībvalsts teritorijā. Uzturēšanās laikam jābūt likumīgam un nepārtrauktam, lai pierādītu, ka persona ir nostiprinājusies valstī. [..]

[..]

(10) Jāparedz noteikumu kopums, kas reglamentē pieteikuma izskatīšanu par pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Šādai procedūrai jābūt efektīvai un pārraugāmai, ņemot vērā dalībvalstu pārvaldes iestāžu parasto darba slodzi, kā arī caurredzamai un taisnīgai, lai piedāvātu iesaistītajām personām atbilstošu tiesisko noteiktību. Tiem nevajadzētu būt līdzeklim, lai kavētu uzturēšanās tiesību īstenošanu.

(11) Pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšana būtu jāaplicina ar uzturēšanās atļaujām, kas ļautu attiecīgajām personām viegli un nekavējoties pierādīt juridisko statusu. [..]

[..]

(17) Pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanas nosacījumu saskaņošana veicina savstarpēju uzticību starp dalībvalstīm. [..]

[..]

(21) Dalībvalstij, kurā pastāvīgais iedzīvotājs nodomājis īstenot uzturēšanās tiesības, jāspēj pārbaudīt, vai attiecīgā persona atbilst nosacījumiem par dzīvošanu tās teritorijā. [..]

(22) Lai neierobežotu uzturēšanās tiesību efektivitāti, pastāvīgajiem iedzīvotājiem otrajā dalībvalstī jāsaņem tāda pati attieksme saskaņā ar šajā direktīvā noteiktajiem nosacījumiem, kādu tie saņem dalībvalstī, kurā ieguvuši šo statusu. [..]

4 Šīs direktīvas 1. pantā “Priekšmets” ir noteikts:

“Šī direktīva paredz:

a) nosacījumus pastāvīgā iedzīvotāja statusa piešķiršanai un atsaukšanai, ko piešķir dalībvalsts attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi dzīvo tās teritorijā, un ar to saistītajām tiesībām; [..]

[..].”

5 Minētās direktīvas 2. panta “Definīcijas” b)–d) un g) punkts ir formulēts šādi:

“Šajā direktīvā:

[..]

b) “pastāvīgais iedzīvotājs” ir jebkurš trešās valsts pilsonis ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kā paredzēts 4. līdz 7. pantā;

c) “pirmā dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas pirmo reizi piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim;

d) “otrā dalībvalsts” ir jebkura dalībvalsts, kas nav dalībvalsts, kura pirmo reizi piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu trešās valsts pilsonim, un kurā pastāvīgais iedzīvotājs izmanto savas uzturēšanās tiesības;

[..]

g) “pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauja” ir uzturēšanās atļauja, ko izsniegusi attiecīgā dalībvalsts, personai iegūstot pastāvīgā iedzīvotāja statusu.”

6 Minētās direktīvas II nodaļā, kura aptver tās 4.–13. pantu, ir ietverts noteikumu kopums saistībā ar pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī, konkrēti attiecībā uz šī statusa piešķiršanu un zaudēšanu.

7 Minētās direktīvas 8. panta “Pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauja” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Pastāvīgā iedzīvotāja statuss ir pastāvīgs saskaņā ar 9. pantu.

2. Dalībvalstis pastāvīgajiem iedzīvotājiem izsniedz pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļauju. Atļauja ir derīga vismaz piecus gadus; pēc derīguma termiņa beigām to automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu.”

8 Šīs pašas direktīvas 9. pantā “Statusa atsaukšana vai zaudēšana” ir noteikts:

“1. Pastāvīgajiem iedzīvotājiem vairs nav tiesību saglabāt pastāvīgā iedzīvotāja statusu šādos gadījumos:

[..]

c) prombūtnes gadījumā no [Savienības] teritorijas uz 12 secīgiem mēnešiem.

[..].

4. Pastāvīgais iedzīvotājs, kas dzīvojis citā dalībvalstī saskaņā ar III nodaļu, nav tiesīgs saglabāt pirmajā dalībvalstī iegūto pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ja šādu statusu piešķir citā dalībvalstī saskaņā ar 23. pantu.

Jebkurā gadījumā, ja persona sešus gadus atrodas prombūtnē no tās dalībvalsts teritorijas, kas piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, attiecīgā persona vairs nevar saglabāt savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu minētajā dalībvalstī.

Atkāpjoties no otrās daļas, attiecīgā dalībvalsts var paredzēt īpašus iemeslus, kuru dēļ pastāvīgais iedzīvotājs var saglabāt savu statusu minētajā dalībvalstī, ja atrodas prombūtnē ilgāk par sešiem gadiem.

5. Attiecībā uz gadījumiem, kas minēti 1. punkta c) apakšpunktā un 4. punktā, dalībvalstis, kuras piešķirušas statusu, paredz atvieglotu kārtību pastāvīgā iedzīvotāja statusa atkārtotai iegūšanai.

Minētā procedūra jo īpaši attiecas uz personām, kas dzīvojušas citā dalībvalstī, lai turpinātu mācības.

Nosacījumus un kārtību pastāvīgā iedzīvotāja statusa atkārtotai iegūšanai nosaka attiecīgās valsts tiesību akti.

6. Pastāvīgā iedzīvotāja [ES] uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa izbeigšanās nekādā gadījumā nenozīmē pastāvīgā iedzīvotāja statusa atsaukšanu vai zaudēšanu.

[..]”

9 Direktīvas 2003/109 III nodaļā “Uzturēšanās citās dalībvalstīs” ir ietverts tās 14.–23. pants.

10 Direktīvas 2003/109 14. panta 1. punktā ir noteikts:

“Pastāvīgais iedzīvotājs var iegūt tiesības dzīvot citu dalībvalstu teritorijā, kas tai nav piešķirušas pastāvīgi dzīvojošas personas statusu, uz laikposmu, kas ilgāks par trīs mēnešiem, ja tiek izpildīti šajā nodaļā izklāstītie nosacījumi.”

11 Saskaņā ar šīs direktīvas 15. pantu “Uzturēšanās nosacījumi otrā dalībvalstī”:

“1. Cik drīz vien iespējams un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc ieceļošanas otrās dalībvalsts teritorijā pastāvīgais iedzīvotājs iesniedz šīs dalībvalsts kompetentajām iestādēm lūgumu par uzturēšanās atļauju.

[..]

2. Dalībvalstis var pieprasīt, lai attiecīgās personas sniedz pierādījumus, ka tām ir:

a) stabili un regulāri ienākumi, kas ir pietiekami, lai uzturētu sevi un savas ģimenes locekļus, neizmantojot attiecīgās dalībvalsts sociālo palīdzību. [..]

[..]

4. Pieteikumam pievieno dokumentārus pierādījumus, kas jānosaka valsts tiesību aktos, ka attiecīgās personas atbilst attiecīgajiem nosacījumiem, kā arī pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauju un derīgu ceļošanas dokumentu vai to apliecinātas kopijas.

Pirmajā daļā minētie pierādījumi var ietvert arī dokumentāciju par piemērotu mājokli.

[..]”

12 Minētās direktīvas 19. panta “Pieteikumu izskatīšana un uzturēšanās atļaujas izsniegšana” 2. punktā ir noteikts:

“Ja 14., 15. un 16. pantā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, ievērojot noteikumus par sabiedrisko kārtību, sabiedrības drošību un sabiedrības veselību 17. un 18. pantā, otrā dalībvalsts pastāvīgajam iedzīvotājam izsniedz atjaunojamu uzturēšanās atļauju. Pēc derīguma termiņa beigām uzturēšanās atļauju automātiski atjauno, vajadzības gadījumā iesniedzot pieteikumu. Otrā dalībvalsts paziņo pirmajai dalībvalstij par savu lēmumu.”

- 13 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 20. pantu “Procesuālas garantijas”:

“1. Pamato jebkuru lēmumu, ar ko noraida uzturēšanās atļaujas pieteikumu. Par to paziņo attiecīgajam trešās valsts pilsonim saskaņā ar paziņošanas kārtību atbilstoši attiecīgajiem valsts tiesību aktiem. Paziņojumā norāda pieejamās prasību procedūras un rīcības termiņu.

[..]

2. Ja pieteikums par pastāvīgā iedzīvotāja statusu ir noraidīts vai uzturēšanās atļauja nav atjaunota vai ir atsaukta, attiecīgajai personai ir tiesības attiecīgajā dalībvalstī lēmumu apstrīdēt.”

- 14 Direktīvas 2003/109 22. panta “Uzturēšanās atļaujas atsaukšana un atpakaļuzņemšanas pienākums” 1. punktā ir paredzēts:

“Kamēr trešās valsts pilsonis nav saņēmis pastāvīgā iedzīvotāja statusu, otrā dalībvalsts var nolemt atsaukt uzturēšanās atļauju vai atteikties to atjaunot un likt attiecīgajai personai un tās ģimenes locekļiem saskaņā ar valsts tiesību aktos paredzētajām procedūrām, ieskaitot izraidīšanas procedūras, atstāt tās teritoriju šādos gadījumos:

[..]

b) ja vairs netiek izpildīti 14., 15. un 16. pantā paredzētie nosacījumi;

[..].”

Vācijas tiesības

- 15 2004. gada 30. jūlija *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (Likums par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā; *BGBI.* 2004 I, 1950. lpp.), redakcijā, kas piemērojama pamatlīdētā, (turpmāk tekstā – “*AufenthG*”) 2. panta “Definīcijas” 4. punktā ir paredzēts:

“Prasītais piemērotais mājoklis nepārsniedz to, ar kādu pietiek mājokļa meklētāja izmitināšanai no publiskiem līdzekļiem subsidētā sociālajā dzīvoklī. [..]”

- 16 *AufenthG* 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā ir noteikts, ka parasti uzturēšanās atļaujas piešķiršanas priekšnoteikums ir nodrošinājums ar iztikas līdzekļiem.

- 17 Atbilstoši šī likuma 9.a panta 2. punkta 6. apakšpunktam pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauju piešķir tikai tad, ja attiecīgajam ārvalstniekam ir piemērots mājoklis sev un viņa ģimenes locekļiem, kas dzīvo kopā ar viņu.

- 18 Minētā likuma 38.a pantā “Uzturēšanās atļauja citu Eiropas Savienības dalībvalstu pastāvīgajiem iedzīvotājiem” 1. punktā ir paredzēts:

“Ārvalstniekam, kuram ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tiek piešķirta uzturēšanās atļauja, ja viņš Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā vēlas uzturēties ilgāk par 90 dienām. [..]”

- 19 Šī paša likuma 51. panta 9. punkta pirmās daļas 4. apakšpunktā ir noteikts, ka Vācijas iestāžu piešķirta pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja zaudē spēku tikai tad, ja ārvalstnieks sešus gadus uzturas ārpus Vācijas teritorijas.
- 20 *AufenthG* 52. panta 6. punktā ir paredzēts, ka saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu izsniegtā uzturēšanās atļauja ir jāatsauc, ja ārvalstnieks zaudē pastāvīgā iedzīvotāja statusu citā Eiropas Savienības dalībvalstī.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-829/21

- 21 Ganas valstspiederīgā TE Vācijas teritorijā ieceļoja 2013. gada 3. septembrī no Itālijas.
- 22 Viņai ir pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, kura izsniegta Itālijā un kurā ir ietverta norāde “illimitata” (beztermiņa) un “Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]” ([ES] pastāvīgais iedzīvotājs).
- 23 Atbilstoši *AufenthG* 38.a pantam tolaik kompetentais *Ausländerbehörde der Stadt Offenbach* (Ofenbahas pilsētas Ārvalstnieku dienests, Vācija) 2013. gada 5. decembrī viņai piešķīra uzturēšanās atļauju, kas bija derīga vienu gadu.
- 24 2014. gada 5. augustā TE piedzima RU. Tā kā pēdējai minētajai ir smaga sirds anomālija, kuras dēļ bija jāveic operācijas un turpmāki izmeklējumi, TE bija jāizbeidz tās profesionālā darbība. Šajā situācijā, lai uzturētu ģimeni, tai nācās izmantot sociālos pabalstus.
- 25 Ar Ofenbahas pilsētas Ārvalstnieku dienesta 2015. gada 30. janvāra lēmumiem TE un RU 2014. gada 12. novembrī iesniegtie pieteikumi attiecīgi par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu un izsniegšanu tika noraidīti, pamatojoties uz to, ka viņām nebija garantētu iztikas līdzekļu pretēji prasībai, kas minēta *AufenthG* 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā. Viņas tika aicinātas atstāt Vācijas teritoriju, un viņām tika piedraudēts ar izraidīšanu: TE gadījumā uz Itālijas Republiku un RU gadījumā – uz Ganas Republiku.
- 26 TE un RU celto prasību par šiem lēmumiem *Verwaltungsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurtes pie Mainas Administratīvā tiesa, Vācija) ar 2015. gada 20. novembra spriedumu noraidīja.
- 27 TE un RU lūdza iesniedzējtiesu *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) pieņemt apelācijas sūdzību par šo spriedumu.
- 28 Ar 2016. gada 11. marta lēmumu šī tiesa apelācijas sūdzību pieņēma, jo tai bija nopietnas šaubas par pirmās instances tiesas sprieduma pamatotību, ņemot vērā RU nepieciešamās medicīniskās aprūpes apjomu, kas ir apstākļi, kurš minētās tiesas ieskatā var veidot izņēmumu no *AufenthG* 5. panta 1. punkta 1. apakšpunktā paredzētā vispārīgā noteikuma.
- 29 No 2017. gada 1. novembra tiesvedība iesniedzējtiesā tika apturēta.
- 30 2020. gada 7. septembrī Frankfurtes pie Mainas pilsēta, kas pa to laiku bija kļuvusi par atbildētāju šajā tiesvedībā, to atsāka, uzsverot, ka TE izsniegt uzturēšanās atļauju, balstoties uz *AufenthG* 38.a pantu, vairs nav iespējams. Viņa neesot uzturējusies Itālijā jau ilgāk par sešiem gadiem, tātad

viņai vairs neesot ES pastāvīgās iedzīvotājas statusa. Arī saskaņā ar *AufenthG* 9.a pantu TE izsniegt uzturēšanās atļauju vairs neesot iespējams, jo TE un RU dzīvojot sociālo dienestu finansētā dzīvoklī un tas neesot “piemērots mājoklis” šīs tiesību normas izpratnē.

31 Šādos apstākļos *Hessischer Verwaltungsgerichtshof* (Hesenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai *AufenthG* 38.a panta 1. punkts, kas saskaņā ar valsts tiesībām ir jāinterpretē tādējādi, ka pastāvīgajam iedzīvotājam, kurš pārceļas uz citu valsti, ir jābūt pastāvīgā iedzīvotāja statusam pirmajā dalībvalstī arī uzturēšanās atļaujas atjaunošanas brīdī, atbilst Direktīvas 2003/109 14. un nākamo pantu normām, kurās vienīgi ir paredzēts, ka pastāvīgajam iedzīvotājam ir tiesības uzturēties citu dalībvalstu teritorijā, kas nav viņam piešķirušas pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ilgāk nekā trīs mēnešus, ja vien ir izpildīti pārējie direktīvas III nodaļā paredzētie nosacījumi?

2) Vai kompetentais ārvalstnieku dienests saskaņā ar Direktīvas 2003/109 14. un nākamo pantu noteikumiem, lemjot par uzturēšanās atļaujas atjaunošanas pieteikumu saskaņā ar *AufenthG* 38.a panta 1. punktu, ja ir izpildītas pārējās pagaidu atjaunošanas prasības un it īpaši – ja ārvalstniekam ir stabili un regulāri ienākumi, ir tiesīgs galīgi konstatēt, ka ārvalstnieks pa šo laiku, proti, pēc pārceļšanās uz otro dalībvalsti, ir zaudējis statusu pirmajā dalībvalstī saskaņā ar šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otro daļu? Vai attiecīgais lēmuma datums ir pēdējā administratīvā vai tiesas nolēmuma datums?

3) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzīga:

vai pastāvīgajam iedzīvotājam ir jāpierāda, ka nav beigušās viņa kā pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās tiesības pirmajā dalībvalstī?

Ja tas tā nav, vai valsts tiesai vai iestādei ir tiesības pārbaudīt, vai ir beidzies pastāvīgajam iedzīvotājam piešķirtās beztermiņa uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš, vai arī tas būtu pretrunā Savienības tiesībās paredzētajam administratīvo lēmumu savstarpējas atzīšanas principam?

4) Vai trešās valsts valstspiederīgajai, kura ieceļojusi Vācijā no Itālijas ar pastāvīgo iedzīvotāju beztermiņa uzturēšanās atļauju un kurai ir stabili un regulāri ienākumi, var pārnest, ka tā nav iesniegusi pierādījumus par piemērotu mājokli, lai gan Vācijas Federatīvā Republika nav izmantojusi Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētās pilnvaras un uzņemšana sociālajā mājoklī bija nepieciešama tikai tāpēc, ka viņai netiek izmaksāts bērnu pabalsts, kamēr viņai nav uzturēšanās atļaujas saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu?”

Lieta C-129/22

32 Pakistānas valstspiederīgais EF Vācijas teritorijā ieceļoja 2014. gada 1. aprīlī no Itālijas.

33 Viņam ir pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, kura izsniegta Itālijā un kurā ir ietverta norāde “illimitata” (beztermiņa) un “Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]” ([ES] pastāvīgais iedzīvotājs).

- 34 Atbilstoši *AufenthG* 38.a pantam tolaik kompetentais *Ausländerbehörde der Stadt Offenbach* (Ofenbahas pilsētas Ārvalstnieku dienests, Vācija) 2014. gada 10. jūlijā viņam piešķir uzturēšanās atļauju, kas bija derīga vienu gadu.
- 35 Uzturēšanās atļauja pēc tam tika pastāvīgi atjaunota, un pēdējoreiz 2019. gada 28. maijā tolaik kompetentā Ofenbahas pie Mainas pilsēta to atjaunoja līdz 2021. gada 13. jūlijam.
- 36 Tomēr EF 2021. gada 17. martā saskaņā ar *AufenthG* 38.a pantu iesniegtais pieteikums par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu ar šīs pilsētas 2021. gada 27. aprīļa lēmumu tika noraidīts, pamatojoties būtībā uz to, ka viņš ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu Itālijā, jo vairs neesot uzturējies Itālijas teritorijā jau ilgāk par sešiem gadiem.
- 37 2021. gada 6. maijā EF par šo lēmumu cēla prasību *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa, Vācija), kas ir iesniedzējtiesa, un lūdza it īpaši noteikt Ofenbahas pie Mainas pilsētai pienākumu atjaunot viņa uzturēšanās atļauju atbilstoši *AufenthG* 38.a pantam.
- 38 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmšates Administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai trešās valsts valstspiederīgais, kuram saskaņā ar Direktīvu 2003/109 pirmā dalībvalsts (šajā gadījumā – Itālijas Republika) ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, otrajai dalībvalstij (šajā gadījumā – Vācijas Federatīvajai Republikai) var lūgt atjaunot uzturēšanās atļauju, kas viņam ir izsniegta, īstenojot Direktīvas 2003/109 14. un nākamos pantus, nepierādot, ka viņam vēl joprojām ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss?”

Ja atbilde ir noliedzīga:

2) Vai tas, ka ir pastāvīgā iedzīvotāja statuss, otrajā dalībvalstī ir jāpieņem tikai tādēļ vien, ka trešās valsts valstspiederīgajam ir pirmās dalībvalsts uz neierobežotu laiku izsniegta pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, lai gan tās dalībvalsts teritorijā, kas viņam ir piešķirusi statusu, viņš nav uzturējies sešus gadus?

Ja atbilde ir noliedzīga:

3) Vai otrā dalībvalsts ir tiesīga uzturēšanās atļaujas atjaunošanas ietvaros pārbaudīt, vai ir zaudēts pastāvīgā iedzīvotāja statuss saskaņā ar Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otro daļu, un attiecīgā gadījumā atteikt atjaunošanu, vai arī konstatēt to, ka šis statuss vēlāk ir zaudēts, ir pirmās dalībvalsts kompetencē?

Ja atbilde ir apstiprinoša:

4) Vai šajā gadījumā, lai pārbaudītu Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzēto statusa zaudēšanas iemeslu, ir vajadzīga transponēšana valsts tiesību aktos, precizējot gadījumus, kas izraisa pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanu pirmajā dalībvalstī, vai arī ir pietiekami, ja valsts tiesību aktos, konkrēti neatsaucoties uz minēto direktīvu, ir noteikts, ka otrā dalībvalsts var atteikt uzturēšanās atļauju, “ja ārvalstnieks zaudē savu pastāvīgā iedzīvotāja statusu citā Eiropas Savienības dalībvalstī”?”

- 39 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2022. gada 8. novembra lēmumu lietas C-829/21 un C-129/22 tika apvienotas iespējamai tiesvedības mutvārdu daļai un sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmajiem trim jautājumiem lietās C-829/21 un C-129/22

- 40 Ar pirmajiem trim jautājumiem, kuri jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesas lietās C-829/21 un C-129/22 būtībā vaicā, vai Direktīva 2003/109 ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minētā pamata dēļ var atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju, ko tā saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem ir piešķirusi trešās valsts valstspiederīgajam, jo, tā kā šis valstspiederīgais ilgāk par sešiem gadiem ir atradies prombūtnē no tās dalībvalsts teritorijas, kura viņam piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, viņš ir zaudējis tiesības uz šo statusu pēdējā minētajā dalībvalstī, un, ja tas tā ir, kādi ir šādam lēmumam par atteikumu izvirzītie nosacījumi.
- 41 Šajā ziņā, pirmkārt, no Direktīvas 2003/109 14. panta 1. punkta izriet, ka tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu “pirmajā dalībvalstī” izmantošana šīs direktīvas 2. panta c) punkta izpratnē ir nosacījums, kas iepriekš jāizpilda trešās valsts valstspiederīgajam, kurš vēlas uzturēties “otrās dalībvalsts” teritorijā šīs pašas direktīvas 2. panta d) punkta izpratnē, pamatojoties uz uzturēšanās atļauju, kas piešķirta saskaņā ar tās III nodaļas noteikumiem. Šāda nosacījuma pastāvēšana ir apstiprināta šīs pašas direktīvas 19. panta 2. punktā.
- 42 Direktīvas 2003/109 22. pantā ir nostiprināts, ka šim nosacījumam jābūt izpildītam arī, lai ieinteresētā persona varētu panākt šādas uzturēšanās atļaujas atjaunošanu otrajā dalībvalstī, ņemot vērā, ka atbilstoši 22. panta 1. punkta b) apakšpunktam pēdējā minētā var nolemt atteikties atjaunot šo atļauju, ja vairs nav izpildīti šīs direktīvas 14.–16. pantā paredzētie nosacījumi.
- 43 Turklāt no Direktīvas 2003/109 15. panta izriet, ka atšķirībā no citiem šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem no šī sprieduma 41. punktā minētā nosacījuma dalībvalstis nevar atkāpties.
- 44 Šī nosacījuma imperatīvais raksturs, kā norādīts arī ģenerālvokāta secinājumu 41. punktā, izriet no tā, ka tiesības uzturēties otrajā dalībvalstī ir tiesības, kas atvasinātas no tiesībām uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī.
- 45 No tā izriet, ka tad, ja otrā dalībvalsts, izskatot pieteikumu par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem, konstatē, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, pamatojoties konkrēti uz to, kā paredzēts Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā, ka viņš ir atradies prombūtnē no pirmās dalībvalsts ilgāk par sešiem gadiem, šis konstatējums liedz šādu atjaunošanu.
- 46 Otrkārt, kā apstiprināts Direktīvas 2003/109 21. apsvērumā, ar šo direktīvu ieviestajā sistēmā otrajai dalībvalstij, kurā trešās valsts valstspiederīgais vēlas uzturēties saskaņā ar tiesībām uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu, kas viņam ir pirmajā dalībvalstī, ir pienākums pārbaudīt, vai šis valstspiederīgais atbilst nosacījumiem, lai viņam varētu piešķirt uzturēšanās atļauju vai to atjaunot, tostarp minētās direktīvas 14. panta 1. punktā izvirzītajam nosacījumam, ka viņam faktiski ir šīs tiesības pirmajā dalībvalstī.
- 47 Tādējādi, veicot šādu pārbaudi, otrajai dalībvalstij var nākties izvērtēt, vai attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais nav zaudējis tiesības uz minēto statusu citastarp Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā minētā pamata dēļ.

- 48 Lai gan šāda pārbaude attiecīgā gadījumā otrajai dalībvalstij var likt konstatēt, ka tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu ir zaudētas, un tāpēc saskaņā ar Direktīvas 2003/109 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu atteikt attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam atjaunot viņa uzturēšanās atļauju saskaņā ar minētās direktīvas III nodaļas noteikumiem, tikai pirmā dalībvalsts var atsaukt minēto statusu un pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauju vai attiecīgā gadījumā var piemērot vienkāršoto procedūru šī statusa atjaunošanai, kas ir procedūra, kura saskaņā ar minētās direktīvas 9. panta 5. punktu ir jānosaka dalībvalstīm.
- 49 Treškārt, attiecībā uz datumu, kam ir nozīme, otrajai dalībvalstij novērtējot, vai ir izpildīts Direktīvas 2003/109 14. panta 1. punktā izvirzītais nosacījums uzturēšanās atļaujas atjaunošanai saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem, pirmšķietami vērā ņemami var būt trīs datumi.
- 50 Tādējādi, kā starp citu būtībā ir norādīts ģenerālvokāta secinājumu 46. punktā, nozīmīgais datums varētu būt vai nu pieteikuma par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu iesniegšanas datums, vai vēlāks datums pirms administratīvā lēmuma pieņemšanas par šo pieteikumu, vai arī vēl vēlāks datums laikposmā no datuma, kad celta prasība par administratīvo lēmumu, ar kuru noraidīts minētais pieteikums, līdz tiesas nolēmuma pieņemšanas datumam, piemēram, kā ierosina iesniedzējtiesa lietā C-829/21 – pēdējās tiesas sēdes datums.
- 51 Tomēr vienīgais datums, kam ir nozīme, novērtējot Direktīvas 2003/109 14. panta 1. punktā izvirzīto nosacījumu, ir datums, kad attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir iesniedzis pieteikumu par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem.
- 52 Atzīt, ka dalībvalstīm, veicot šādu novērtējumu, būtu iespēja izraudzīties vēlāku datumu, kas ietilpst administratīvā procesa vai tiesvedības laikposmā, būtu pretrunā vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās drošības principiem, jo šāda pieteikuma par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu izredzes varētu būt atkarīgas no apstākļiem, kuri attiecināmi nevis uz pašu pieteikuma iesniedzēju, bet gan galvenokārt uz valsts iestādēm vai tiesām, piemēram, no lielāka vai mazāka ātruma, kādā tiek izskatīts pieteikums vai lemts par prasību, kas vērsta pret lēmumu par šāda pieteikuma noraidīšanu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *État belge* (Ģimenes atkalapvienošana – Nepilngadīgs bērns), C-133/19, C-136/19 un C-137/19, EU:C:2020:577, 42. punkts).
- 53 Šajā kontekstā jāuzsver, kā izriet arī no Direktīvas 2003/109 10. apsvēruma, ka procesuālajos noteikumos, kuros reglamentēta pieteikuma izskatīšana par pastāvīgā iedzīvotāja statusu, Savienības likumdevējs ir paredzējis attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem garantēt pienācīgu tiesiskās drošības līmeni.
- 54 Tomēr, kā būtībā norādīts ģenerālvokāta secinājumu 55. un 56. punktā, ja otrā dalībvalsts uzskata, ka tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšana pirmajā dalībvalstī, piemēram, tāpēc, ka administratīvā procesa vai tiesvedības attiecībā uz minēto atjaunošanas pieteikumu laikā ir beidzies Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā minētais sešu gadu laikposms, tai nekas neliedz uz šī pamata pieņemt jaunu lēmumu, ar kuru tiek noraidīta atjaunošana vai atsaukta uzturēšanās atļauja, piemērojot minētās direktīvas 22. pantu.

- 55 Ceturtkārt, attiecībā uz pierādīšanas pienākumu, ka šī sprieduma 41. punktā minētais nosacījums, ka attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam ir tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, ir pārbaudīts, piešķirot vai atjaunojot uzturēšanās atļauju saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem, jāsecina, ka pienākums sniegt šo pierādījumu principā ir šim valstspiederīgajam.
- 56 Tomēr no Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta pirmās daļas, ņemot vērā direktīvas 11. apsvērumu, izriet – lai pierādītu, ka šis nosacījums ir izpildīts, principā pietiek ar to, ka minētais valstspiederīgais otrajai dalībvalstij uzrāda savu pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauju, ko saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 2. punktu izsniegusi pirmā dalībvalsts, jo šāda atļauja, ja tā ir derīga, ļauj pašam valstspiederīgajam viegli un nekavējoties pierādīt savas tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu un šo tiesību turpinātību. Tādējādi šāda derīga atļauja ļauj pieņemt, ka šim valstspiederīgajam joprojām ir tiesības uz minēto statusu.
- 57 Šajā kontekstā Tiesa jau ir atzinusi, ka no Direktīvas 2003/109 2. panta b) punkta un 14. panta 1. punkta izriet, ka pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja principā dod tās turētājam tiesības uzturēties citu dalībvalstu teritorijā, kuras nav tā dalībvalsts, kas tam ir piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, ilgāk par trim mēnešiem (spriedums, 2014. gada 17. jūlijs, *Tahir*, C-469/13, EU:C:2014:2094, 42. punkts).
- 58 Turklāt Direktīvas 2003/109 9. panta 6. punktā ir paredzēts, ka pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļaujas derīguma termiņa izbeigšanās nekādā gadījumā nenozīmē pastāvīgā iedzīvotāja statusa atsaukšanu vai zaudēšanu, bet tas liecina par šādas uzturēšanās atļaujas deklaratīvo raksturu.
- 59 Šajā gadījumā nav strīda par to, ka TE un EF katram pirmajā dalībvalstī, proti, Itālijas Republikā, ir beztermiņa pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļauja, kura tātad ir spēkā, un tādējādi viņiem par labu ir jāpieņem, ka viņiem šajā dalībvalstī joprojām ir tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu.
- 60 Šāds pieņēmums, ciktāl tas ir saistošs otrajai dalībvalstij, kad tā izskata uzturēšanās atļaujas vai tās atjaunošanas pieteikumu, atbilst dalībvalstu savstarpējās uzticēšanās garam, kuru, kāds tas ir pausts Direktīvas 2003/109 17. apsvērumā, veicina šajā direktīvā paredzētā pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanas nosacījumu saskaņošana.
- 61 Piektkārt, ir jāprecizē, ka šis pieņēmums tomēr nav neatspēkojams.
- 62 Ņemot vērā pastāvīgā iedzīvotāja ES uzturēšanās atļaujas deklaratīvo raksturu, uz ko jau norādīts šī sprieduma 58. punktā, pat ja attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais var iesniegt otrajai dalībvalstij šādu derīgu atļauju, šai dalībvalstij, it īpaši, izskatot pieteikumu par saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem piešķirtas uzturēšanās atļaujas atjaunošanu, var nākties pārbaudīt, vai tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu turpinātība nav jāapšaubā, ņemot vērā kādu no šīs direktīvas 9. pantā minētajiem pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšanas pamatiem.
- 63 Tomēr šāda atspēkošana var notikt tikai tad, ja otrā dalībvalsts konstatē, ka pastāv pietiekami konkrētas un saskaņotas norādes, ka viens no šiem pamatiem var būt piemērojams tās izskatāmajā gadījumā.

- 64 Runājot konkrēti par Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzēto pamatu, norāde uz šādu zaudēšanu, kas var pamatot otrās dalībvalsts pārbaudi par tiesību uz minēto statusu turpinātību, ir fakts, ka pieteikuma iesniegšanas dienā ir pagājuši vairāk nekā seši gadi kopš attiecīgās personas ierašanās šīs dalībvalsts teritorijā vai kopš tās pirmās uzturēšanās atļaujas saņemšanas saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem šajā pašā dalībvalstī.
- 65 Sestkārt, ja ir šādas norādes, otrajai dalībvalstij ir jāveic divu veidu papildu pārbaudes – konkrēti attiecībā uz Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzēto tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanas pamatu.
- 66 Pirmām kārtām, lai noteiktu, vai šī tiesību norma ir piemērojama, otrajai dalībvalstij ir jāņem vērā fakts, ka ar attiecīgās personas fizisku klātbūtni pirmās dalībvalsts teritorijā sešu gadu laikposmā, pat ja šajā laikposmā tā kopumā nepārsniedz tikai dažas dienas, pietiek, lai novērstu tās tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu (pēc analogijas attiecībā uz Direktīvas 2003/109 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, *Landeshauptmann von Wien* (Pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana), C-432/20, EU:C:2022:39, 47. punkts).
- 67 Šāda Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrās daļas interpretācija ir balstīta it īpaši uz nepieciešamību, kas jau ir uzsvērtā šī sprieduma 53. punktā, garantēt attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem pienācīgu tiesiskās drošības līmeni procesuālajos noteikumos, kuros reglamentēta pieteikuma izskatīšana par pastāvīgā iedzīvotāja statusu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 20. janvāris, *Landeshauptmann von Wien* (Pastāvīgā iedzīvotāja statusa zaudēšana), C-432/20, EU:C:2022:39, 38.–40. punkts).
- 68 Tādējādi attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanās pirmās dalībvalsts teritorijā šajā tiesību normā paredzētajā sešu gadu laikposmā, pat ja tā ir ļoti īsa, izraisa tajā noteiktā noilguma pārtraukšanu un jauna sešu gadu termiņa sākšanos no datuma, kad beigusies katra šī valstspiederīgā klātbūtne pirmās dalībvalsts teritorijā.
- 69 Tātad otrajai dalībvalstij, kad tā izskata pieteikumu par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem, ir pienākums pašai izvērtēt, vai pastāv apstākļi, kas tai ļautu secināt, ka attiecīgās personas pieteikuma iesniegšanas datumā ir beidzies šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētais sešu gadu laikposms, un, ja tas tā ir, šai personai darīt zināmu šo apstākli, informējot to par faktu, ka šis termiņš var būt bijis pārtraukts un ka var būt sācies jauns sešu gadu termiņš, jo tā pa šo laiku atkal ir bijusi pirmās dalībvalsts teritorijā.
- 70 Šajā kontekstā otrajai dalībvalstij ir jāaicina attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais, ja viņš atsaucas uz šādu pārtraukumu, iesniegt pierādījumus par klātbūtni pirmās dalībvalsts teritorijā minētajā sešu gadu laikposmā, pat ja tā būtu ilgusi tikai dažas dienas.
- 71 Otrām kārtām, ja no otrās dalībvalsts veiktajām pārbaudēm izriet, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir atradies prombūtnē no pirmās dalībvalsts teritorijas ilgāk par sešiem gadiem, otrajai dalībvalstij saskaņā ar Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta trešo daļu ir arī jāpārbauda, vai pirmā dalībvalsts savos tiesību aktos ir izmantojusi šajā tiesību normā minēto iespēju, atkāpjoties no šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrās daļas, paredzēt “īpašus iemeslus”, kuru dēļ pastāvīgais iedzīvotājs saglabā savu statusu minētajā dalībvalstī, “ja atrodas prombūtnē ilgāk par sešiem gadiem”, un, ja tas tā ir, vai šāds īpašs iemesls ir konstatēts šajā lietā.

- 72 Runājot par šīm divu veidu pārbaudēm, otrajai dalībvalstij ir jāvēršas pie pirmās dalībvalsts, lai lūgtu tās palīdzību, jo šajās pārbaudēs ir jāizmanto informācija, kas var būt tikai pēdējās minētās dalībvalsts rīcībā.
- 73 Šajā ziņā jāatgādina, ka attiecībās starp dalībvalstīm ir jāņem vērā LES 4. panta 3. punktā paredzētais lojālas sadarbības princips, saskaņā ar kuru dalībvalstīm vispārīgi un tātad citastarp Direktīvā 2003/109 reglamentētajās situācijās ir pienākums, kas prasa, lai tās ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz cita citai veikt uzdevumus, kurus nosaka Līgumos.
- 74 Visbeidzot, tikai tad, kad ir pabeigtas šīs pārbaudes, un ņemot vērā visu nozīmīgo elementu vērtējumu, otrā dalībvalsts attiecīgā gadījumā var vienīgi pieteikuma par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu izskatīšanas procedūras nolūkā saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem no tā izdarīt secinājumu, ka pieteikuma iesniegšanas datumā atbilstoši šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajai daļai attiecīgajam trešās valsts valstspiederīgajam vairs nav bijis tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, un, pamatojoties uz to, saskaņā ar šīs pašas direktīvas 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu atteikties šo uzturēšanās atļauju atjaunot.
- 75 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmajiem trim jautājumiem lietās C-829/21 un C-129/22 ir jāatbild, ka Direktīva 2003/109, un it īpaši tās 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minētā pamata dēļ var atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju, ko tā saskaņā ar minētās direktīvas III nodaļas noteikumiem ir piešķirusi trešās valsts valstspiederīgajam, jo, tā kā šis valstspiederīgais ilgāk par sešiem gadiem ir atradies prombūtnē no tās dalībvalsts teritorijas, kura viņam piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, un šī dalībvalsts nav izmantojusi šīs pašas direktīvas 9. panta 4. punkta trešajā daļā paredzēto iespēju, viņš ir zaudējis tiesības uz šo statusu pēdējā minētajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka sešu gadu termiņš ir sasniegts vēlākais pieteikuma par minētās atļaujas atjaunošanu iesniegšanas datumā un ka šis valstspiederīgais iepriekš ir bijis aicināts iesniegt pierādījumus par iespējamām klātbūtnes reizēm minētajā teritorijā šī termiņa laikā.

Par ceturto jautājumu lietā C-129/22

- 76 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa lietā C-129/22 būtībā vaicā, vai Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrā daļa un 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs tiesību normas otrā dalībvalsts, kura tās ievieš ar divām atsevišķām tiesību normām, ir pienācīgi transponējusi valsts tiesībās, ja pirmajā tiesību normā ir pārņemts pamats, kas izraisa šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minēto tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu, un otrajā tiesību normā ir paredzēts, ka uzturēšanās atļauja saskaņā ar minētās direktīvas III nodaļas noteikumiem ir jāatsauc, ja attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī, kura to ir izsniegusi, bet šajā tiesību normā nav ietverta konkrēta atsauce uz kādu no šīs pašas direktīvas 9. pantā minētajiem tiesību zaudēšanas pamatiem.
- 77 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka tādu Savienības tiesību normu kā Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrā daļa un 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts transponēšana valsts tiesībās ietver prasību, lai tās tiktu ieviestas ar tiesību normām, kurām ir tiesiskās drošības prasības izpildei nepieciešamais konkrētums, precizitāte un skaidrība (pēc analogijas skat. spriedumus, 2012. gada 24. aprīlis, *Kamberaj*, C-571/10, EU:C:2012:233, 87. punkts, kā arī 2020. gada 3. septembris, *Subdelegación del Gobierno en Barcelona* (Pastāvīgie iedzīvotāji), C-503/19 un C-592/19, EU:C:2020:629, 36. un 37. punkts).

- 78 Runājot konkrēti par Direktīvas 2003/109 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu, no šīs judikatūras izriet arī, ka tad, ja izrādītos, ka tas tā nav, attiecīgā dalībvalsts nevarētu atsaukties uz šo tiesību normu, lai noraidītu trešās valsts valstspiederīgā pieteikumu par uzturēšanās atļaujas atjaunošanu saskaņā ar Direktīvas 2003/109 III nodaļas noteikumiem.
- 79 Taču ar tādu valsts tiesību normu kā *AufenthG* 52. panta 6. punkts, kurā ir paredzēts, ka uzturēšanās atļauja saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem ir jāatsauc, ja attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais zaudē tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu citā dalībvalstī, šīs direktīvas 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir transponēts atbilstoši konkrētuma, precizitātes un skaidrības prasībām, kas minētas šī sprieduma 77. punktā atgādinātajā judikatūrā, pat ja šajā valsts tiesību normā nav tiešas atsauces uz Direktīvas 2003/109 9. pantā paredzēto tiesību uz minēto statusu zaudēšanas pamatiem.
- 80 Pirmām kārtām, no šādas valsts tiesību normas nepārprotami izriet, ka otrā dalībvalsts šādu uzturēšanās atļauju atsauc, ja attiecīgā persona ir zaudējusi tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī, kas tai ir piešķirusi šīs tiesības.
- 81 Otrām kārtām, šajā valsts tiesību normā ietverti apstākļi, kas ļauj otrajai dalībvalstij pamatot šādu atsaukšanu, proti, faktu, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī, var saprast tā, ka tas norāda uz dažādajiem minētā statusa zaudēšanas pamatiem, kuri paredzēti Direktīvas 2003/109 9. pantā, jo dalībvalsts, kas šīs tiesības ir piešķirusi, tās var atsaukt tikai kāda no minētajiem pamatiem dēļ.
- 82 Turklāt Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrā daļa ir transponēta atbilstoši konkrētuma, precizitātes un skaidrības prasībām, kas minētas šī sprieduma 77. punktā atgādinātajā judikatūrā, ar tādu dalībvalsts tiesību normu kā *AufenthG* 51. panta 9. punkta pirmās daļas 4. apakšpunkts, kurā paredzēts, ka trešās valsts valstspiederīgais, kam ir tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu šajā dalībvalstī, zaudē tiesības uz šo statusu, ja viņš sešus gadus atrodas prombūtnē no minētās dalībvalsts teritorijas.
- 83 Tādējādi, balstoties uz minēto valsts tiesību normu, ar kuru ir transponēts Direktīvas 2003/109 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts, otrā dalībvalsts var atteikties piešķirt trešās valsts valstspiederīgajam uzturēšanās atļauju saskaņā ar minētās direktīvas III nodaļas noteikumiem vai var atteikties šādu atļauju atjaunot, ja šī dalībvalsts konstatē, ka minētais valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu pirmajā dalībvalstī šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētā pamata dēļ.
- 84 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz ceturto jautājumu lietā C-129/22 ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/109 9. panta 4. punkta otrā daļa un 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šīs tiesību normas otrā dalībvalsts, kura tās ievieš ar divām atsevišķām tiesību normām, ir pienācīgi transponējusi valsts tiesībās, ja pirmajā tiesību normā ir pārņemts pamats, kas izraisa šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minēto tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu, un otrajā tiesību normā ir paredzēts, ka uzturēšanās atļauja saskaņā ar minētās direktīvas III nodaļas noteikumiem ir jāatsauc, ja attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī, kura to ir izsniegusi, bet šajā tiesību normā nav ietverta konkrēta atsauce uz kādu no šīs pašas direktīvas 9. pantā minētajiem tiesību zaudēšanas pamatiem.

Par ceturto jautājumu lietā C-829/21

- 85 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa lietā C-829/21 būtībā vaicā, vai Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir lūdzis viņam piešķirt uzturēšanās atļauju saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem vai šādu atļauju atjaunot, nevar šo pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz to, ka viņš savam pieteikumam nav pievienojis dokumentārus pierādījumus, kas apliecina, ka viņam ir piemērots mājoklis, lai gan šī dalībvalsts nav šo tiesību normu ieviesusi.
- 86 Šajā ziņā, kā izriet no šī sprieduma 77. un 78. punktā atgādinātās Tiesas judikatūras, iesniedzējtiesai, kam vienīgajai LESD 267. pantā paredzētajā procedūrā ir kompetence interpretēt valsts tiesības, ir jāpārbauda, vai tās valsts tiesībās ir ietverta tiesību norma, ar kuru Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrā daļa ir ieviesta ar tiesiskās drošības prasības izpildei nepieciešamo konkrētumu, precizitāti un skaidrību. Ja izrādītos, ka tas tā nav, otrā dalībvalsts nevarētu atsaukties uz šo tiesību normu, lai noraidītu trešās valsts valstspiederīgā pieteikumu par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem vai šādas atļaujas atjaunošanu.
- 87 Šajā gadījumā saskaņā ar pašu ceturto jautājuma formulējumu iesniedzējtiesa lietā C-829/21 uzskata, ka “Vācijas Federatīvā Republika nav izmantojusi Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrajā daļā paredzētās pilnvaras”.
- 88 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz ceturto jautājumu lietā C-829/21 ir jāatbild, ka Direktīvas 2003/109 15. panta 4. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir lūdzis viņam piešķirt uzturēšanās atļauju saskaņā ar šīs direktīvas III nodaļas noteikumiem vai šādu atļauju atjaunot, nevar šo pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz to, ka viņš savam pieteikumam nav pievienojis dokumentārus pierādījumus, kas apliecina, ka viņam ir piemērots mājoklis, ja šī dalībvalsts nav šo tiesību normu ieviesusi.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 89 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrajā palāta) nospriež:

- 1) Padomes Direktīva 2003/109/EK (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 11. maija Direktīvu 2011/51/ES, un konkrēti tās 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

dalībvalsts šīs grozītās direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minētā pamata dēļ var atteikties atjaunot uzturēšanās atļauju, kuru tā saskaņā ar minētās grozītās direktīvas III nodaļas noteikumiem ir piešķirusi trešās valsts valstspiederīgajam, jo, tā kā šis valstspiederīgais ilgāk par sešiem gadiem ir atradies prombūtnē no tās dalībvalsts teritorijas, kura viņam piešķirusi pastāvīgā iedzīvotāja statusu, un šī dalībvalsts nav

izmantojusi šīs pašas grozītās direktīvas 9. panta 4. punkta trešajā daļā paredzēto iespēju, viņš ir zaudējis tiesības uz šo statusu pēdējā minētajā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka sešu gadu termiņš ir sasniegts vēlākais pieteikuma par minētās atļaujas atjaunošanu iesniegšanas datumā un ka šis valstspiederīgais iepriekš ir bijis aicināts iesniegt pierādījumus par iespējamām klātbūtnes reizēm minētajā teritorijā šī termiņa laikā.

- 2) Direktīvas 2003/109, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2011/51, 9. panta 4. punkta otrā daļa un 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

šīs tiesību normas otrā dalībvalsts, kura tās ievieš ar divām atsevišķām tiesību normām, ir pienācīgi transponējusi valsts tiesībās, ja pirmajā tiesību normā ir pārņemts pamats, kas izraisa šīs direktīvas 9. panta 4. punkta otrajā daļā minēto tiesību uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu zaudēšanu, un otrajā tiesību normā ir paredzēts, ka uzturēšanās atļauja saskaņā ar minētās grozītās direktīvas III nodaļas noteikumiem ir jāatsauc, ja attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir zaudējis tiesības uz pastāvīgā iedzīvotāja statusu dalībvalstī, kura to ir izsniegusi, bet šajā tiesību normā nav ietverta konkrēta atsauce uz kādu no šīs pašas grozītās direktīvas 9. pantā minētajiem tiesību zaudēšanas pamatiem.

- 3) Direktīvas 2003/109, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2011/51, 15. panta 4. punkta otrā daļa

ir jāinterpretē tādējādi, ka

dalībvalsts, kurā trešās valsts valstspiederīgais ir lūdzis viņam piešķirt uzturēšanās atļauju saskaņā ar šīs grozītās direktīvas III nodaļas noteikumiem vai šādu atļauju atjaunot, nevar šo pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz to, ka viņš savam pieteikumam nav pievienojis dokumentārus pierādījumus, kas apliecina, ka viņam ir piemērots mājoklis, ja šī dalībvalsts nav šo tiesību normu ieviesusi.

[Paraksti]